

PELASTUSLAKI (379/2011)
VALTIONEUVOSTON ASETUS PELASTUSTOIMESTA (407/2011)
SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA (RakMk E1, 2011)

KESKI-SUOMEN PELASTUSLAITOKSEN OHJE TILAPÄISMAJOITTUMISESTA KOULUISSA TAI VASTAAVISSA RAKENNUKSISSA JA RAKENNELMISSA

Ohjeen tarkoitus

Tarkoitus on parantaa tilapäismajoituksen turvallisuutta. Rakennuksen käyttötarkoituksen muuttaminen on paikallisen rakennuslupaviranomaisen toimivaltaan kuuluva asia. Ohjeella yhdenmukaistetaan kaikki Keski-Suomen pelastuslaitoksen antamat lausunnot tilapäismajoittumisen turvallisuusasioita käsiteltäessä. Pelastuslaitoksen näkökulmasta tilapäismajoittuminen voidaan järjestää, kun noudatetaan tämän ohjeen periaatteita.

Määritelmä

Tilapäismajoittumiseksi katsotaan yöpyminen rakennuksessa tai sen osassa, jota ei ole tarkoitettu majoitustilaksi (esimerkiksi koulut, liikuntasalit, seurakuntatalot) sekä alueet, rakennukset ja tilat joita käytetään majoittumiseen joitakin kertoja vuodessa (esimerkiksi leirikoulut, yökoulut, erilaiset leirit, leirintäalueet, yleisötapahtumat).

Tällaisen tilaisuuden järjestäjä vastaa tilapäismajoittujien turvallisuudesta. Järjestäjien tulee tehdä tässä ohjeessa esitetyt parannukset turvallisuuteen. Näiden parannusten jälkeen käyttötavaltaan erilaiseksi tarkoitettujen tilojen turvallisuustaso on sellainen, jotta pelastusviranomaisen voi katsoa turvallisuuden olevan riittävä tilapäismajoitukseen.

Tässä ohjeessa tarkoitettu pisin tilapäinen majoittumisaika **on 1 viikko (7 vuorokautta), kuitenkin yhteensä enintään 4 viikkoa vuodessa kestävää toimintaa**. Silloin, jos majoittumista jatketaan pidempään, on asiasta neuvoteltava erikseen paikallisen pelastusviranomaisen kanssa.

Tilapäismajoitusta varten on laadittava pelastussuunnitelma, jos majoittujia on yli 20. Pelastussuunnitelma voi olla vapaamuotoinen (mikäli se soveltuu tilaisuuden luonteeseen). **Liitteenä olevaa pelastussuunnitelmalomaketta tulee käyttää yhteenvetosivuna pelastussuunnitelmasta.** Jos majoittujien määrä on alle 20, pelastussuunnitelmaksi riittää huolellisesti täytetty yhteenvetolomake.

Säädösperusteet

Pelastuslaki 379/2011 (PelL 379/2011)

- 3 § Yleinen toimintavelvollisuus; 4 § Huolellisuusvelvollisuus; 9 § Rakennusten palo- ja poistumisturvallisuus; 10 § Rakennusten uloskäytävät; 11 § Kiinteistöjen pelastustiet; 12 § Laitteiden kunnossapito; 14 § Oma-toiminen varautuminen; 82 § Erityiset turvallisuusvaatimukset

Suomen rakentamismääräyskokoelma (RakMk)

- Osa E1 Rakennusten paloturvallisuus, määräykset ja ohjeet 2011

OHJE 2011 → TILAPÄISMAJOITTUMINEN

2 (8)

PELASTUSLAKI (379/2011) VALTIONEUVOSTON ASETUS PELASTUSTOIMESTA (407/2011) SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA (RakMk E1, 2011)

Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011 (PelA 407/2011)

- 1 § Velvollisuus laatia rakennukseen ja muuhun kohteeseen pelastussuunnitelma, erityisesti 1 momentti 6 kohta; 2 § Pelastussuunnitelman sisältö

Henkilömäärät

Suomen rakentamismääräyskokoelman (RakMk) Rakennusten paloturvallisuus E1 (2011) taulukossa 3.2.2 + ohje käsitellään rakennusten suurimpia sallittuja henkilömääriä **rakennuksen paloluokan mukaan**. Taulukossa on annettu suurimmat sallitut henkilömäärät rakennuksien käyttötapojen mukaan. **Koulu on käyttötavaltaan koontumis- ja liiketila, mutta käytettäessä sitä tilapäismajoittumiseen, on majoittujien määrää tarkasteltaessa sovellettava majoitustilojen henkilömääriä.** Tästä syystä henkilömäärät rajoittuvat seuraavasti:

TAULUKKO 3.2.2		RAKENNUKSEN SUURIN SALLITTU HENKILÖMÄÄRÄ		
Käyttötapa	Kerrok- sia	Rakennuksen paloluokka		
		P1	P2	P3
Majoitustila	1	ei rajoitusta	paikkaluku 100	paikkaluku 50
	2	ei rajoitusta	paikkaluku 50	paikkaluku 10

- OHJE:** Kaksikerroksisen rakennuksen henkilömäärärajoitukset koskevat tapauksia, joissa mainitun käyttötavan mukaiset tilat on sijoitettu kokonaan tai osaksi rakennuksen toiseen kerrokseen. Jos näitä tiloja on vain ensimmäisessä kerroksessa, voidaan soveltaa yksikerroksista rakennusta koskevia rajoituksia.

Palovaroittimet ja automaattinen paloilmoitin

Suomen rakentamismääräyskokoelman (RakMk) Rakennusten paloturvallisuus E1 (2011) kohdassa 11.3 käsitellään palovaroittimia ja automaattisia paloilmoittimia. Kyseistä kohtaa seuraavissa pykälissä 11.3.1 + ohje ja 11.3.2 esitetään seuraavia vaatimuksia (alla olevat kohdat koskevat kiinteistön rakennusvaihetta, joten tämä osuus vain tiedoksi tilapäismajoituksen järjestäjille):

- Sähköverkkoon kytketyt palovaroittimet tulee asentaa seuraavasti:
 - asunnot huoneistokohtaisesti
 - majoitustilat, joissa on enintään 50 majoituspaikkaa
 - päivähoitolaitokset ja päiväkodit.

- OHJE:** Laitteen toiminta suunnitellaan siten, että se antaa hälytyksen vaarassa oleville ja tarvittaessa henkilökunnalle niin nopeasti, että pelastautumiseen ja pelastamiseen rakennuksen vaaranalaisesta osasta jää riittävästi aikaa. Laitteen virransyöttö varmistetaan esimerkiksi paristolla tai akulla.

- Majoitustiloihin, jotka ovat henkilömäärältään edellisessä kohdassa mainittuja suurempia, tulee asentaa automaattinen paloilmoitin.

PELASTUSLAKI (379/2011)
VALTIONEUVOSTON ASETUS PELASTUSTOIMESTA (407/2011)
SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA (RakMk E1, 2011)

Sammutus- ja pelastustehtävien järjestely

Suomen rakentamismääräyskokoelman (RakMk) Rakennusten paloturvallisuus E1 (2011) mukaan sammutus- ja pelastustehtävien järjestelylle tulee erilaisia vaatimuksia.

- Henkilöiden pelastamisen edellytykset tulee turvata rakennuksessa (RakMk E1 2011, kohta 11.1.1).
- Paloturvallisuutta parantavia laitteita valittaessa on huolehdittava, että niiden ominaisuudet soveltuvat kohteeseen (RakMk E1 2011, kohta 11.1.3).
- Rakennuksen omistajan tai haltijan tulee huolehtia paloteknisten laitteiden toimintakunnosta (RakMk E1 2011, kohta 11.1.5).

Poistuminen palon sattuessa

Suomen rakentamismääräyskokoelman (RakMk) Rakennusten paloturvallisuus E1 (2011) luvussa 10 käsitellään poistumista palon sattuessa. Kyseisessä luvussa olevissa kohdissa 10.1, 10.2, ja 10.4 käsitellään uloskäytävien vaatimuksia, etäisyyksiä ja mittoja seuraavasti:

- Rakennuksesta tulee voida poistua turvallisesti ja esteettömästi palon sattuessa tai muussa hätätilanteessa.
- Kulkureittien pituudet pitää olla sellaiset, ettei poistumisaika ei ole vaaraa aiheuttavan pitkä.
- Kulkureitin pituus lähimpään uloskäytävään ei saa ylittää 30 metriä.
- Uloskäytävän leveyden tulee olla yleensä vähintään 1200mm.
- Kahden vähintään 1200mm leveän uloskäytävän voidaan katsoa riittävän 300 ihmiselle, ellei leveyksiä tarkasteltaessa aiheuta lisävaatimuksia (kuten pyörätuolin käyttäjät). Uloskäytävien leveyttä lisätään 400mm kutakin seuraavaa 60 henkeä kohden.

Turvallisuuden parantaminen tilapäismajoituksessa

Koulut ja vastaavat rakennukset ovat käyttötavaltaan kokoontumistiloja. Niitä ei ole alun perin suunniteltu majoituskäyttöön (majoituskäytössä suurempi riski). Yleensä koulurakennuksia ei ole varustettu automaattisilla paloilmioittimilla. Tästä syystä **Keski-Suomen pelastuslaitos edellyttää, että tilapäismajoittumisen yhteydessä paloja henkilöturvallisuutta parannetaan vähintään seuraavasti:**

- KESKI-SUOMEN PELASTUSLAITOS SUOSITTELEE, ETTÄ TILAPÄISMAJOITTUMINEN TOTEUTETAAN VAIN NIIDEN RAKENNUSTEN NIISSÄ TILOISSA, JOTKA OVAT VALVOTTU AUTOMAATTISEEN PALOILMOITTIMEEN LIITTETYILLÄ SAVUILMAISIMILLA.**

PELASTUSLAKI (379/2011)
VALTIONEUVOSTON ASETUS PELASTUSTOIMESTA (407/2011)
SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA (RakMk E1, 2011)

AUTOMAATTINEN PALOILMOITIN VÄLITTÄÄ HÄLYTYKSEN PALON SATTUESSA AUTOMATTISESTI HÄTÄKESKUKSEEN.

- 🛡️ Keski-Suomen pelastuslaitoksen paikalliselle toimipisteelle on aina ilmoitettava kirjallisesti niistä koulurakennuksista tms., joissa aiotaan majoittua tilapäisesti. **HUOM! Ilmoitus on toimitettava paikalliseen toimipisteeseen (vähintään pelastussuunnitelma liitteineen) viimeistään kaksi viikkoa (14 pv) ennen majoittamisen alkamista.**
- 🛡️ **Tilapäistä majoittumista varten tulee laatia pelastussuunnitelma, jos majoittujien määrä ylittää 20 henkilöä.** Suunnitelma tulee olla valvojien käytössä. Valvojilla on oltava saatavilla myös kyseisen majoitusrakennuksen, koulun tai muun vastaavan rakennuksen kiinteistökohtainen pelastussuunnitelma. (PelA 407/2011 1§ ja 2§).
- 🛡️ **Pelastusviranomaiselle on varattava mahdollisuus tarkastaa majoituksen turvallisuusjärjestelyt. Majoittumista ei saa aloittaa ennen hyväksyttyä tarkastusta. HUOM! Majoittajan on tilattava tarkastus viimeistään toimittaessaan tilapäismajoituksesta laaditun ilmoituksen sekä pelastussuunnitelman liitteineen.** Tarkastuksesta laaditaan palotarkastuspöytäkirja, johon kirjataan tarpeelliset tiedot.
- 🛡️ 🌟 Jokainen majoittumiseen **käytettävä tila on varustettava toimivalla palovaroittimella.** Jos tila on **isompi kuin 60m², tulee jokaista alkavaa 60m² kohti olla yksi palovaroitin.** Eli huoneen koon ollessa 61m² tilaan tulee asentaa kaksi palovaroitinta. Palovaroittimet tulee kiinnittää huolellisesti kattoon mahdollisimman korkeaan kohtaan ja ne on testattava aina ennen majoittumista.
- 🌟 Jos rakennuksessa on automaattinen paloilmoin tai palovaroitinjärjestelmä, niin on selvitettävä onko majoitustilassa savu- vai lämpöilmaisimet **(lämpöilmaisin ei riitä).**
- 🌟 **Majoitustilan välittömässä läheisyydessä olevalla uloskäytävällä tulee olla palovaroitin. Uloskäytävillä palovaroittimien välinen etäisyys saa olla enintään 12 m.**
- 🌟 Mikäli palovaroittimien asentaminen kattoon ei ole mahdollista, esimerkiksi tilan korkeuden takia, voi näissä tiloissa varoittimien minimikorkeus lattiatasosta olla poikkeuksellisesti 4 metriä ja ne saa myös sijoittaa sivuseinille. Varoittimien välinen etäisyys seinillä saa olla enintään 12 metriä. Jos tilan leveyden takia 12 metriä varoittimien välisenä etäisyytenä ylittyy, tulee järjestää jokin rakenne tai muu ratkaisu, jolloin lisäämällä palovaroitin rakenteeseen, varoittimien välinen etäisyys jää 12 metriin tai alle.
- 🛡️ **Palo-ovet on pidettävä kiinni, mikäli niitä ei ole varustettu automaattisella sulkijalaitteistolla.** Valvoja valvoo, että osastoivat ovet ovat suljettuina ja/tai automaattisesti sulkeutuvien palo-ovien sulkeutumisesta ei ole estetty esimerkiksi tavaroilla. Valvonnan merkitys korostuu yöaikaan.

PELASTUSLAKI (379/2011)
VALTIONEUVOSTON ASETUS PELASTUSTOIMESTA (407/2011)
SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA (RakMk E1, 2011)

- **Alkusammuttimia on oltava riittävästi.** Lähimpään alkusammuttimeen ei saa olla 20m pidempi matka. Alkusammutuskalustoa on oltava kaikissa majoituskerroksissa. **Päivystyspisteessä tulee olla vähintään yksi 43A 233BC teholuokan omaava jauhesammutin.**
- Uloskäytävät ja alkusammutuskalusto on merkittävä asianmukaisesti. **Sammuttimien tulee olla huollettuja ja tarkastettuja.** Pikapalopostien toiminta on varmistettava. Alkusammutuskaluston- ja uloskäytävämerkkien on oltava jälkivalaisevia.

- Keittiö, jossa valmistetaan ruokaa, on varustettava vähintään sammu-
tuspeitteellä.
- Majoitustiloissa ei saa tupakoida, polttaa kynttilöitä eikä keittää mitään
(kahvia, vettä tms.).
- **Uloskäytävien tulee olla toisistaan riippumattomia ja niitä tulee
olla kaksi kappaletta.** Tilanteissa, joissa majoittujien määrä on vähäi-
nen (enintään 20 henkilöä) ja majoitus tapahtuu ensimmäisessä kerrok-
sessa voi toinen uloskäytävä olla ns. varatie (esimerkiksi kiintopainikkein
varustettu ikkuna).
- **Uloskäytävät sekä sisäiset käytävät tulee olla vapaat. Majoitusti-
loista mahdollisesti siirrettävää irtaimistoa ei saa varastoida käy-
täville (esimerkiksi pulpetit ja tuolit).** Valvoja valvoo uloskäytävien
esteettömyyttä.
- **Uloskäytävät ja niihin johtavien tilojen ovien tulee olla hätätilan-
teessa helposti avattavissa.** Tämä tarkoittaa, että mahdolliset lukot ja
salvat tulee voida aina avata ilman avainta. Valvoja valvoo myös tätä.
- Uloskäytävien kulkukelpoisuus tarkastetaan aina ennen majoittumista.
- Majoitustilassa on oltava **tilaa yhtä henkilöä kohti vähintään 3 m².**
Tila on nettoala. Majoitettavan tilan **pinta-alan ylittäessä 200 m²,** tu-
lee tilan majoittujien enimmäismäärää laskettaessa huomioida, että **tilaa
tulee olla 6 m²** per henkilö.
- Pääsääntönä on, että useampikerroksisissa rakennuksissa tilapäismajoit-
tumista saa sijoittaa enintään II- kerrokseen.
- **Pienet lapset ja henkilöt joiden toiminta- tai ja huomiokyky on
alentunut tai muutoin rajoittunut tulee majoittaa I-kerrokseen.**
- Fysiikan- ja kemian luokat, laboratoriotilat sekä teknisen käsityön luokat
eivät sovellu majoitustiloiksi niiden vaaratekijöiden takia.

OHJE 2011 → TILAPÄISMAJOITTUMINEN

6 (8)

PELASTUSLAKI (379/2011) VALTIONEUVOSTON ASETUS PELASTUSTOIMESTA (407/2011) SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA (RakMk E1, 2011)

- 🛡️ Luokkahuoneiden ja muiden majoituskäytössä olevien **tilojen läheisyyteen (oven viereen) on merkittävä tilan suurin laskettu majoittujien henkilömäärä**. Tätä määrää ei saa ylittää.
- 🛡️ **Jokaisen majoitustilan sisäpuolella (oven vieressä) sekä vähintään päivystyspaikassa on oltava: 1. Toimintaohje palo- ja onnettomuustilanteisiin** (Liite 2. Turvallisuusohjekortti); **2. Hätäkeskuslaitoksen sijaintietolomake** (Liitteet 3 & 4. Sijaintietolomakkeet).
- 🛡️ **Majoitustilojen ovissa tai seinillä sekä päivystyspaikassa on oltava kartta** tilan / kerroksen uloskäytävistä, josta selviää kaksi lähintä uloskäytävää, lähin alkusammutin sekä sen paikka, ja merkintä kohdasta jossa ohjeen lukija on. Lukijan paikka merkitään karttaan "Olet tässä •"-merkinnällä. Lisäksi karttaan tulee olla merkitty kuinka monta henkilöä kyseiseen tilaan saa tilapäisesti majoittua.
- 🛡️ **Valvojilla tulee olla tarkka tieto majoittujien lukumäärästä, heidän nimistään sekä yhteystiedoistaan.**
- 🛡️ **Yöaikaan valvoja on oltava vähintään kaksi.** Toisen valvojista on kierrettävä majoitustiloissa. Päivystyspisteen tulee olla niin sanotussa sisääntuloaulassa. Valvojien on pidettävä päiväkirjaa majoituksen aikaisista tapahtumista.
- 🛡️ Päivystyspisteessä täytyy olla hätäilmoituksen teko mahdollisuus. Lisäksi päivystyspisteessä täytyy olla ensiapuvälineistöä ja käsivalaisimia.
- 🛡️ **Vähintään toisen valvojista on oltava rakennuksen henkilökuntaan kuuluva tai muutoin rakennuksen hyvin tunteva henkilö.**
 - 🌟 **OHJE:** Rakennuksen hyvin tuntevaksi henkilöksi voidaan katsoa kuuluvan myös henkilön, joka on ennen majoittumista/valvontavuoroaan huolellisesti tutustunut rakennuksen kaikkiin uloskäytäviin, alkusammutusvälineisiin, niiden paikkoihin ja niiden toimintaohjeisiin, sekä lisäksi rakennuksen muuhun turvallisuustekniikkaan (esimerkiksi ilmastoinnin, sähkön ja veden katkaisu yms.).
- 🛡️ Ulkopuolisia vieraita ei saa päästää sisään (valvoja valvoo).
- 🛡️ Rakennusten vieressä ei saa säilyttää ylimääräistä palokuormaa, kuten vaihtolavoja ja roska-astioita. Kyseiset tavarat tulee sijoittaa vähintään 8 metrin päähän rakennuksen räystäslinjasta (seinästä).
- 🛡️ **Pelastusyksiköillä tulee olla vapaa pääsy riittävän lähelle rakennusta.** Pelastustiet tulee olla merkitty. Majoittajien tulee valvoa, ettei pelastusteilta pysäköidä autoja, eikä aseta mitään kulkemista estäviä tavaroita. Valvojat suorittavat yleistä valvontaa pelastusteiden esteettömyydestä.

Pelastustie
Räddningsväg

Pelastustie

Räddningsväg

OHJE 2011 → TILAPÄISMAJOITTUMINEN

7 (8)

PELASTUSLAKI (379/2011)
VALTIONEUVOSTON ASETUS PELASTUSTOIMESTA (407/2011)
SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA (RakMk E1, 2011)

Liitteet

- Liite 1. Lomake tilapäismajoitusta varten (linkki sähköiseen lomakkeeseen)
- Liite 2. Turvallisuusohjekortti (linkki sähköiseen/tulostettavaan versioon)
- Liite 3. Kansallinen sijaintitietolomake (linkki sähköiseen/tulostettavaan versioon)
- Liite 4. Kansainvälinen sijaintitietolomake (linkki sähköiseen/tulostettavaan versioon)

Jakelu

Keski-Suomen pelastuslaitoksen toimipisteet
Keski-Suomen maakunnan kuntien koulutoimenjohtajat / koulujen rehtorit
Keski-Suomen maakunnan kuntien rakennusvalvontatoimistot
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, pelastustoimi ja varautuminen

Otteet laista, asetuksesta sekä määräyksestä ovat saatavissa myös sähköisesti osoitteesta:
www.keskisuomenpelastuslaitos.fi

Suorat linkit täydelliseen pelastuslakiin, valtioneuvoston asetukseen pelastustoimesta sekä Suomen rakentamismääräyskokoelman osaan E1, 2011 ovat:
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379> (PeL 379/2011)
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110407> (PeA 407/2011)
http://www.finlex.fi/data/normit/37126-E1_2011-fi.pdf (RakMk E1 2011)

OHJE 2011 → TILAPÄISMAJOITTUMINEN

8 (8)

PELASTUSLAKI (379/2011)
VALTIONEUVOSTON ASETUS PELASTUSTOIMESTA (407/2011)
SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA (RakMk E1, 2011)

LIITE 1.

<http://www.keskisuomenpelastuslaitos.fi/lomakkeet>
(Lomake tilapäismajoitusta varten) (Word-muodossa)

LIITE 2.

<http://www.keskisuomenpelastuslaitos.fi/lomakkeet>
(Turvallisuusohjekortti) (PDF-muodossa)

LIITE 3.

http://www.112.fi/ilmoitukset/hake_sijaintitieto_a4_FIN.pdf
(Kansallinen sijaintitietolomake) (PDF-muodossa)

LIITE 4.

http://www.112.fi/ilmoitukset/hake_sijaintitietokoonti_a4_FI-SVE-ENG-RUS.pdf
(Kansainvälinen sijaintitietolomake) (PDF-muodossa)